

raad) saaledes, at enhver Mening, som hylbes af et Antal Vælgere saa stort som Forholdstættet, er sikker paa at kunne faae sin Kælsmand. London alene har 4—500,000 saadanne Vælgere, fordelte i 10 Kredse, af hvilke hver vælger 4 til 7 Repræsentanter. I hele England er der 785 Stoloraad, hvis Medlemmers Valgtid varer 3 Aar. Da her forelaa en ikke ringe Erfaring med Hensyn til Forholdstættets Valgmaadens Brugelighed, henvendte den belgiske Regjering sig for nogle Aar siden til den engelske med en Forspørgsel om Forsøgets Udfald; den engelske Regjering kunde, støttende sig til en Mængde Vidnesbyrd og Kjendsgjerninger, svare, „at Reformens Resultater havde overgaaet endog dens Ophavsmænds Forventninger“.

Ligesaa tidlig som i England ere lignende Former af Forholdstættets Valgmaaden bleve indførte i enkelte af Nordamerikas Fristater. Grundloven af 17de Juni 1869 for Staden New-York (med $4\frac{1}{2}$ Million Indbyggere) bestemmer, at Spiessteretsdommere vælges paa denne Valgmaade (Art. 74). Ved en Lov af 2den Juni 1871 blev denne ogsaa indført ved alle kommunale Valg i Staten Pennsylvania (med $3\frac{1}{2}$ Million Indbyggere). I Overensstemmelse med Grundloven for Staten Illinois (med $2\frac{1}{2}$ Million Indbyggere) blev den ligeledes i November 1872 bragt til Anvendelse ved Valget af Repræsentanter til Andet Kammer; Staten blev til den Ende delt i, saavidt vides, 59 Valgkredse, af hvilke hver Kreds i Reglen skulde vælge 3 Repræsentanter. Desuden vælges i Pennsylvania Nævninger (jurymen) og i Illinois Dommere til Kredsetterne (circuit courts) paa denne Maade. Da der 1874 blev foretaget et Gjemmesyn af Grundloven for Staten Ohio (med henved 3 Mill. Indbyggere), bestemtes deri, at alle Statens Valg skulde finde Sted efter Forholdstættets Valgmaaden, forsaavidt tre eller flere Repræsentanter skulde vælges; paa samme Maade vælges der fem Dommere til Spiessteret og tre til hver af de syv Kredsetter.

I Sydamerikas største Stat, Keiserdømmet Brasilien (med omtrent 10 Mill. Indbyggere), udkom den 31te Oktober 1875 en ny Lov, hvor- efter Rigets baade politiske, provindsielle og kommunale Valg skulde foregaa paa Forholdstættets Valgmaaden. Paa Grund af Rigets Udstrækning og Befolkningens Spredthed, ere Valgene iøvrigt mid- delbare.

I Schweiz synes Forholdstættets Valgmaaden ikke langt fra at skulle indføres ved Valget af Repræsentanter til Kantonalforsamlingen i **W a d t**, om det ei allerede er sket; i samme Kanton har man allerede i flere Aar med heldigt Udfald valgt Nævninger paa denne Maade. I Luzern foretages ogsaa nogle Valg saaledes, og i de fleste Kantoner virkes der med stigende Held for denne Valgmaades Indførelse. — Det Samme er, som

allerede tilbids antydet, Tilfældet i flere af de mest civiliserede europæiske Lande; og hvor den allerede i større eller mindre Grad har vundet Indgang, synes den næsten allevegne at bære saa gode Frugter, at man søger at udvide dens Omraade.

Den Form for Forholdstættets Valgmaaden, som har været i Brug i Danmark i snart et fjerdedel Hundrebaar, har man dog, saavidt vides, ingensteds taget til Mønster, om end ikke de Former, man har valgt i Udlandet, har været fuldfornere. De have neppe været retferdigere med Hensyn til Formaalet: Repræsentationens Sammensætning som et formindsket Billede af Meningsflokkene i Vælgermængden, men derimod har de været lettere at anvende.

Det er ikke langt fra, at der — naar man medtager mindre Uligheder — gives lige saa mange Former for Forholdstættets Valgmaaden som Skrifter om denne. Og at denne Gren af den politiske Literatur ikke er fattig, vil skjønnes alene deraf, at Dr. Attilio Brunialti's nyste Hovedværk (La giusta rappresentanza. Roma 1878) opregner ikke mindre end 56 Skrifter (Afhandlinger, Lovforslag, Betænkninger o. lign. medregnede), som er udfomne i England, 3 i Australien (Melbourne), 22 i Nordamerika, 6 i Brasilien, 46 i Schweiz, 45 i Frankrig, 7 i Belgien og Holland, 13 i Lydsland (og Østerrig), 38 i Italien, 3 i Sverrig — og saa ere Bladartikler i Almindelighed ikke medregnede, men kun selvstændig udtvorne Skrifter eller Afhandlinger i Tidsskrifter. Af disse sidste fattes dog de eneste større Afhandlinger, der, saa vidt vides, nogenstunde ere skrevne om Forholdstættets Valgmaaden paa Dansk, nemlig „Rigsraads-Valgloven og John St. Mill“ (i Steenstrups „Dansk Maanedsskrift“ 1863 I. Side 97—122) og U. C. Larsens „Om det politiske Sognebaands Betsning“ (i Tidsskriftet „Det nittende Aarhundrede“ IV. 1876 Side 138—169 og 276—303); i denne Afhandling henvises rigelig til Rigsraads- og Rigsdagsforhandlingerne, i hvilke man imidlertid egentlig kun finder Oplysning om den hidtil i Danmark brugte Form for Forholdstættets Valgmaaden, den af Andre opfundne.

Blandt denne Mangfoldighed af Forholdstættets Valgmaader er der dog kun nogle saa Hovedformer, som nu, da saa megen Erfaring er indhøstet, foretrakkes af de Fleste.

Den „begrændsende“ (limitative) Maade bestaar i, at Vælgeren kun maa skrive paa sin Stemmeseddel et mindre Antal Navne, end der skal vælges Repræsentanter. — Skulle t. Ex. 3 vælges, maa han kun stemme paa 2. Lad der ialt være 30 Vælgere, fordelte i to Partier paa henholdsvis 18 og 12! De 36 Navne (2 paa hver Seddel) fra det første Parti, antages at tilhøre Kandidaterne: A med 16, B med 14, C med 4 og D med 2; og de 24 Navne, som ialt ere